ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 15 listopada 1933

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30,— zł, półrocznie 15,— zł, kwartalnie 7.50 zł, zagranicą z przysyłką rocznie 36,— zł, półrocznie 18,— zł kwartalnie 9,— zł. Numer pojedyńczy 1,50 zł.

NR. 22 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 12**

Rozporządzenie o Funduszu Inwestycyjnym.

Fundusz Inwestycyjny stworzony rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, ogłoszonem w Nr. 85 Dz. Ustaw, powołany został dla upamiętnienia 15-lecia odzyskania niepodległości i ma na celu finansowanie inwestycyj, potrzebnych z punktu widzenia państwowego. Nowy ten twór, będący odrębną osobą prawną, wchodzi jednak w ramy organizacyjne Funduszu Pracy. Dekret upoważnia Ministra Skarbu do wypuszczania bezterminowych obligacyj Skarbu Państwa, pod nazwą bonów Funduszu Inwestycyjnego, do wysokości 100.000.000 zł i przekazywania ich Funduszowi Inwestycyjnemu. Umarzanie bonów nastąpi w drodze perjodycznych losowań. Zabezpieczenie bonów tworzą majątek i dochody Funduszu Inwestycyjnego oraz cały majątek i dochody z Lasów Państwowych z wyjątkiem lasów z okręgu bydgoskiego. Bony te, opiewające na okaziciela i bezterminowe, wolne są od wszystkich podatków i danin i mają walory papierów pupilarnych. Będą też przyjmowane w wysokości nominalnej na spłatę należności finansowych Skarbu Państwa bez żadnych ograniczeń.

Podług wyjaśnień, udzielonych w Prezydjum Rady Ministrów na konferencji prasowej, zadaniem Funduszu ma być sfinansowanie robót publicznych. Środki na ten cel będą czerpane z emisji bonów Funduszu Inwestycyjnego, które to bony emitować będzie Skarb, a dochód w ten sposób uzyskany stanowić będzie dotację dla Funduszu Inwestycyjnego. Bony emitowane będą na okaziciela w odcinkach po 25 zł. Emisja ograniczona jest do 100 miljonów zł, realizowana zaś będzie serjami, opiewającemi na 1 milj. zł (40.000 sztuk). Osiągnięcie maksymalnej sumy emisji uzależnione jest od stanu rynku. (Jak się dowiadujemy, przewidywana jest na razie emisja do wysokości 20 milj. złotych).

Bony Funduszu Inwestycyjnego będą bezprocentowe i bezterminowe. Natomiast przewidywane cotygodniowe losowanie. Wylosowane bony wykupywane będą z pewną premją. Wysokość rocznych premij będzie wynosiła około 4% sumy, na jaką emitowano bony.

Bony będą przyjmowane bez żadnych ograniczeń na spłatę należności skarbowych i wymieniane w każdej chwili na gotówkę, jednak z pewnemi ograniczeniami (natury technicznej).

Sprzedaż odbywać się będzie w urzędach skarbowych, pocztowych i innych upoważnionych instytucjach.

W związku ze stworzeniem Funduszu Inwestycyjnego Fundusz Pracy przestawia swe główne wytyczne na przyszłość w kierunku: a) rozwinięcia prac w skali kilkoletniej oraz b) zerwania z robotami lokalnemi i przejścia na roboty o znaczeniu państwowem. Środki Funduszu Pracy przeznaczone są głównie na finansowanie robocizny, na zakup materjału tylko wyjątkowo w granicach od 20—30% wydatków na robociznę. Dzięki działalności Funduszu Inwestycyjnego, który przyjdzie Funduszowi Pracy z pewną pomocą, będzie możliwe rozszerzenie kredytów na zakup materjałów.

Rozporządzenie o spółkach z o. o.

Uchwalone przez Radę Ministrów rozporządzenie p. Prezydenta o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością wprowadza szereg poważnych zmian w zakresie organizacji tych spółek. Przedewszystkiem ustala ono, iż spółki z ograniczoną odpowiedzialnością można zawiązywać w celach gospodarczych, o ile ustawy nie zawierają ograniczeń. Spółka taka jest osobą prawną i spółką handlową. Spólnicy nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki. Kapitał zakładowy dzieli się na udziały o równej lub nierównej wysokości. Umowa spółki postanowi, czy spólnik może mieć jeden tylko czy większą ilość udziałów. Jeżeli spólnik może mieć większą ilość udziałów, wówczas wszystkie udziały w kapitale zakładowym powinny być równe i są niepodzielne. Kapitał zakładowy powinien wynosić przynajmniej dziesięć tysięcy złotych. Wysokość udziału nie może być mniejsza niż pięćset złotych.

Do powstania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością potrzeba: 1) zawarcie umowy spółki w formie aktu notarjalnego, 2) wniesienie całego kapitału zakładowego, 3) ustanowienie władz spółki, 4) wpisu do rejestru handlowego. Spółka nabywa osobowość prawną przez zarejestrowanie. W spółkach, w których kapitał zakładowy przewyższa kwotę 250.000 zł, a spólników jest więcej niż pięćdziesiąt, musi być ustanowiona rada nadzorcza lub komisja rewizyjna. Projekt przewiduje dwie formy łączenia się spółek z ograniczoną odpowiedzialnością: 1) przeniesienie całego majątku spółki na inną spółkę, 2) zawiązanie nowej spółki. Przekształcenie spółki akcyjnej na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością nie powoduje żadnych zmian w jej stosunku do osób trzecich.

Nowe prawo o spółkach z o. o. ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 1934 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego, gdzie ma nabrać mocy obowiązującej dopiero później.

Podziękowanie min. Starzyńskiego dla „Życia Gospodarczego"

Od p. min. Stefana Starzyńskiego — Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej, redakcja nasza otrzymała podziękowanie za przeprowadzoną na łamach naszego czasopisma propagandę. W liście swym, nadesłanym pod adresem wydawnictwa p. min. S. Starzyński pisze:

„Z prawdziwą przyjemnością stwierdziłem, iż poczytny organ WPana Redaktora nie bez znacznego zapewne nakładu sił, czasu i środków — a z wielką korzyścią dla Sprawy — propagował Pożyczkę Narodową. Pozwalam sobie tedy złożyć WPanu Redaktorowi oraz wszystkim Jego współpracownikom serdeczne podziękowanie za tak cenną i wydatną pomoc przy spełnieniu poruczonego mi przez Rząd zadania. Ponieważ dzieło Pożyczki Narodowej ostatecznie ukończone zostanie dopiero z chwilą wpłacenia ostatniej raty pożyczkowej, a więc w sierpniu 1934 r., przeto najuprzejmiej proszę WPana Redaktora o dalszą opiekę nad tą sprawą, aż do jej całkowitego zakończenia."

Nieogłoszone dekrety.

Wśród przedłożonych Radzie Ministrów projektów p. Prezydenta znajdował się m. in. projekt dekretu nowelizującego prawo przemysłowe. Projekt miał wprowadzić szereg zasadniczych zmian dotychczas obowiązującego prawa przemysłowego. Wiele z tych zmian budziło poważne zastrzeżenie sfer gospodarczych. Projekt nowelizacji prawa przemysłowego był rozpatrywany na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 20 października i miał być ogłoszony w „Dzienniku Ustaw", jako rozporządzenie P. Prezydenta. Projekt tej nowelizacji nie został jednak ogłoszony do dnia 31 października, obecnie zaś nie może być już ogłoszony ze względu na rozpoczęcie się sesji budżetowej Sejmu. W ten sposób nowelizacja prawa przemysłowego nie została mimo zapowiedzi dokonana. Czy projekt nowelizacji prawa przemysłowego będzie przedłożony Sejmowi do uchwalenia wykaże najbliższa przyszłość. Poza projektem nowelizacji prawa przemysłowego nieogłoszone również zostało rozporządzenie P. Prezydenta dotyczące utworzenia Związku Izb Przemysłowo - Handlowych o charakterze przymusowym.

Skarbowość.

W sprawie projektu ordynacji podatkowej.

Omawiany w ostatnich czasach obszernie na łamach prasy oraz w organizacjach gospodarczych projekt ordynacji podatkowej, po zebraniu opinij i ewentualnem przerobieniu projektu na podstawie tych opinij w Ministerstwie Skarbu, będzie niewątpliwie przedstawiony ciałom ustawodawczym do uchwalenia jako ustawa.

Ogólnie biorąc obecny projekt ordynacji, przekreślający zupełnie udział czynnika obywatelskiego w akcji wymiarowej, uszczupla także prawa płatnika w zakresie jego udziału w postępowaniu wymiarowem i odwoławczem, i budzi pozatem liczne zastrzeżenia w wielu przepisach. Na forum sejmowem więc niewątpliwie zastrzeżenia te będą obszernie omawiane i doprowadzą prawdopodobnie do usunięcia przepisów krzywdzących dla płatników podatkowych.

W sprawie rozporządzenia o spłacie zaległości podatkowych.

Z kompleksu spraw, stojących w związku z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów z połowy lipca rb. co do uregulowania zaległości publiczno - prawnych Ministerstwo Skarbu opracowało projekt rozporządzenia w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych. Projekt przewiduje, że zaległości podatkowe czyste, tj. bez odsetek i kar za zwłokę, po dzień 1 października 1931 r. mogą być spłacone w ratach, z których pierwsza płatna jest na 1 stycznia 1935 r. Zaległości zabezpieczone hipotecznie spłaca się w dwudziestu równych ratach półrocznych, natomiast zaległości niezabezpieczonych hipotecznie korzystają z 25%-owej bonifikaty, która zależna jest od regularności spłat przepisanych.

Wszystkie odsetki i kary za zwłokę tych zaległości podatkowych, których spłata podlega przepisom tego rozporządzenia, umarza się po dzień 30 września 1933 r. Od 1-go października rb. biegną odsetki, a mianowicie 4½% od zaległości zabezpieczonych hipotecznie, a 6% od zaległości niezabezpieczonych hipotecznie. 15-to miesięczny okres moratoryjny od 1 października 1933 r. do 1 stycznia 1935 r. jest więc oprocentowany.

Podczas gdy rolnikom i właścicielom nieruchomości miejskich z urzędu będzie się zaległości podatkowe zabezpieczało hipotecznie, to c odo przedsiębiorstw przemysłowych dopuszczenie zabezpieczenia hipotecznego pozostawione będzie uznaniu władzy skarbowej. Postanowienie to musi nasuwać zastrzeżenia i, jak się dowiadujemy, Centralny Związek Przemysłu Polskiego wystąpił w tej sprawie do Rządu z postulatem skreślenia z projektu tego postanowienia, lub jego zmiany w tym kierunku, by także przedsiębiorstwom przemysłowym, gdzie warunki na to pozwalają i zabezpieczenie jest dostateczne, przysługiwało prawo zabezpieczenia zaległości podatkowych hipotecznie, a przez to korzystania z rozłożenia spłaty zaległości na 10 lat zamiast na 3 lata.

Jako warunek korzystania z ulg przy spłacie zaległości podatkowych w myśl tego rozporządzenia określone zostało terminowe spłacanie wyznaczonych rat. Opuszczenie dwu rat kolejnych po sobie powoduje utratę dobrodziejstwa, wynikającego z tego rozporządzenia. Opuszczenie jednej raty więc nie pociąga za sobą tak daleko idących skutków.

Projekt rozporządzenia zawiera wreszcie przepis, że nie korzystają z ulg przewidzianych w rozporządzeniu płatnicy, którzy przy powstawaniu zaległości wykazali jawnie złą wolę. Przepis ten budzi także zastrzeżenia.

Podług dotychczasowych dyspozycyj rozporządzenie to miało się ukazać jako dekret Prezydenta Rzeczypospolitej przed rozpoczęciem się sesji sejmowej. Zwłoka w ogłoszeniu nastąpiła zapewne dlatego, że Rząd zamierzał równocześnie ogłosić także rozporządzenie w sprawie spłaty zaległości z innych publiczno - prawnych zobowiązań, w szczególności przedewszystkiem co do ubezpieczeń społecznych. Sprawa ta jednak natrafiła na znaczne trudności prawne. Ministerstwo Opieki Społecznej, o ile nam wiadomo, dotąd nie zdołało opracować projektu odnośnego rozporządzenia, chyba, że się to stało w ostatniej chwili. Prawdopodobnie jednak ukaże się jeszcze teraz rozporządzenie o spłacie zaległości opłat na rzecz związków samorządowych, opracowywane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Nadzwyczajna danina majątkowa od nieruchomości.

Jak wiadomo, nadzwyczajna danina majątkowa w III. grupie kontyngentowej (nieruchomości miejskie oraz budynki w gminach wiejskich, niezwiązane z gospodarstwem rolnem) na rok 1933 płatna jest w całości w terminie do dnia 30 listopada 1933 r. włącznie.

W związku z powyższem Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 10. X. 1933 r. L. D. V. 45660/2/33 poleciło organom skarbowym natychmiast przystąpić do obliczania daniny majątkowej w III grupie kontyngentowej na 1933 r. poszczególnym właścicielom nieruchomości.

Ustawowe stawki daniny w III grupie kontyngentowej pozostają bez zmiany i jako ostateczne wynoszą:

a) przy rocznym przychodzie wzgl. wartości czynszowej ponad 1000 zł do zł 2000 — 0,4% od rocznego przychodu wzgl. wartości czynszowej,

b) przy rocznym przychodzie wzgl. wartości czynszowej ponad zł 2000 — 0,6% od rocznego przychodu wzgl. wartości czynszowej.

Z obliczeń bowiem wynikło, że o ile chodzi o III grupę kontyngentową nadzwyczajnej daniny majątkowej, to w bieżącym roku niema zastosowania ani zniżka, ani też zwyżka kontyngentowa.

„Nakazy wpłaty" mają organa skarbowe rozesłać płatnikom w takim czasie, aby bezwzględnie do dnia 15. XI. rb. zostały doręczone.

Ogłoszenie rozporządzenia o opłatach na cele interwencyjne.

W ostatnim numerze „Życia Gospodarczego" pod nagłówkiem „Nowe ustawy" zamieściliśmy wzmiankę, że w Dzienniku Ustaw Nr. 84, poz. 612 ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o poborze 10%owego dodatku do podatku gruntowego i przemysłowego. Rozporządzenie to wiąże się ze znaną uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów z lipca rb., dotyczącą ustalenia funduszów na akcję interwencyjną Rządu na cele rolnictwa. 10%-owy dodatek do podatku gruntowego pobierany będzie do należności przypadających na drugą ratę podatku gruntowego 1933 r. i pierwszą ratę 1934 r.

10%-owy dodatek do podatku przemysłowego od obrotu opłacają przedsiębiorstwa przemysłowe od I do V kategoryj świadectw przemysłowych, od obrotów osiągniętych w okresie od 1 października 1933 r. do 30 września 1934 r. Dodatek ten oblicza się i opłaca już od zaliczek, przypadających na miesiąc październik br.

Dodatki te płatne są w terminach płatności należności podatków gruntowego i przemysłowego od obrotu bez osobnego zawiadomienia ze strony władzy skarbowej. Niewpłacenie w terminach ustalonych obecnem rozporządzeniem dodatków na cele interwencyjne powoduje ściągnięcie razem z należnością główną w drodze egzekucji. Od dodatku tego jednak nie będą pobierane kary za zwłokę, ani odsetki za odroczenie.

Rada Ministrów upoważniona została do rozciągnięcia poboru wprowadzonego tem rozporządzeniem dodatku do podatków gruntowego i przemysłowego na dalsze z kolei należności z tych podatków, a więc poza czas ustalony w rozporządzeniu, tj. na drugą ratę podatku gruntowego 1934 roku i na podatek obrotowy po 1 października 1934 r. nadal.

W sprawie opłaty podatku spadkowego i od darowizn obligacjami 6% Pożyczki Narodowej.

W związku z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 września 1933 r. o wypuszczeniu pożyczki wewnętrznej (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 503) oraz licznemi zapytaniami Ministerstwo Skarbu okólnikiem L. D. V. 43834/6/33 wyjaśniło, że podatek spadkowy i od darowizn może być spłacany dopiero obligacjami 6% Pażyczki Narodowej, a zatem wszelkie tymczasowe zaświadczenia subskrypcji obligacyj Pożyczki nie mogą być przyjmowane na spłatę owego podatku.

Odpowiedzialność ekspedytora z tytułu podatku przemysłowego.

Sąd Najwyższy (sprawa Nr. C. II. Rw. 12/33) rozważał kwestję zastosowania do ekspedytora, który przyjął na skład cudzy towar, następującej zasady prawnej, ustalonej przez Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów:

„Państwowy podatek przemysłowy korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem, bez względu na to, czy ruchomości takie są własnością płatnika, czy też osób trzecich".

Otóż, Sąd Najwyższy w powołanej na wstępie sprawie podkreślił, że w myśl przytoczonej zasady prawnej majątek musi „należeć do przedsiębiorstwa obłożonego podatkiem", za należący zaś do przedsiębiorstwa należy uważać ten majątek, który się w nim znajduje i którym ono obraca.

Ekspedytor (spedytor) nie handluje towarami, które przyjmuje na skład, nie wolno mu bowiem temi towarami obracać, musi on je tylko starannie przechowywać. Towary te przeto nie należą do przedsiębiorstwa ekspedytora i za podatek przemysłowy, przypadający od tego przedsiębiorstwa, nie odpowiadają.

Orzeczenia N. T. A. w sprawach podatku przemysłowego.

Przedsiębiorstwo komisowe — obrót.

Wydatki komisanta na utrzymanie składów i magazynów dla towarów, oddanych mu do komisowej sprzedaży, jak również opłaty stemplowe od wystawionych przez niego faktur, stanowią koszty handlowe tegoż komisanta i jako takie wchodzą w skład obrotu podatkowego tego przedsiębiorstwa.

Wyrok z 15 marca 1933 r. L. rej. 2152/31 w sprawie Banku Cukrownictwa Sp. A. w Poznaniu przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku przemysłowego za lata 1927 i 1928; OPA, II. 254.

Termin do wnoszenia odwołań.

Dla płatników, nie wymienionych w ustępie 2 art. 54 ustawy z 15 lipca 1925 r. o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust. upływa termin do wniesienia odwołania od wymiaru podatku, o ile nie chodzi o wymiar dodatkowy na zasadzie art. 84 tejże ustawy, z dniem 15 maja roku następującego bezpośrednio po roku podatkowym, niezależnie od tego, czy i kiedy doręczenie nakazu płatniczego nastąpiło.

Wyrok z 31 marca 1933 r. L. rej. 11380/31 w sprawie Henryka Kasprowicza w Bydgoszczy przeciw Izbie Skarbowej w Poznaniu w przedmiocie wymiaru podatku przemysłowego OPA; II, 258.

Hurt. sprzedaż maszyn rolniczych większych rozmiarów producentom rolnym.

Sprzedaż producentom rolnym maszyn rolniczych o większych rozmiarach zajmujących przy transporcie cały wagon, podpada pod sprzedaż hurtową w rozumieniu ust. 3 art. 7 ustawy o podatku przemysłowym (poz. 550/25 Dz. Ust.) jako sprzedaż w ładunkach wagonowych.

Wyrok z 30 maja 1932 r. L. rej. 1648/30 w sprawie Związkowej Centrali Maszyn Sp. Akc. w Poznaniu przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku przemysłowego za lata 1927 i 1928; OPA. II. 139.

Sprawy socjalne.

Nowelizacja ustawodawstwa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Projekt rozporządzenia o zmianie ubezpieczenia pracowników umysłowych, uchwalony ostatnio przez Radę Ministrów zawiera szereg ważnych zmian, z których ważniejsze podajemy w streszczeniu.

Projekt powiększa ilość osób, które muszą lub mogą podlegać ubezpieczeniu. Należy tu cała grupa dozorców

górniczych, usuwa się przez to różnicę prawną, ponieważ na Śląsku rozporządzenie o umowie o pracę nie obowiązuje. Projekt umożliwia przystąpienie do ubezpieczenia obywatelom polskim, pracującym zagranicą (nauczyciele na emigracji, korespondenci pism itd.), jak również pracujący w kraju, którzy jednak zasadniczo obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegają (nauczyciele domowi, zatrudnieni w przedsiębiorstwach rozrywkowych wędrownych itp.). Obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego podlegają zasadniczo wszyscy pracujący emeryci (do 60-ciu lat). Instytucje publiczne są tylko wtedy zwolnione od obowiązku ubezpieczania swoich pracowników, jeśli zapewniają im świadczenia i to nie mniejsze, niż Z. U. P. U., oraz jeżeli po roku pracy wszyscy ich pracownicy będą objęci statutem emerytalnym. Pracownicy instytucji publiczno - prawnych, zwolnieni od ubezpieczenia, w razie zapewnienia im praw emerytalnych, nie będą podlegali obowiązkowi ubezpieczenia także z innych zajęć, jeśli je ubocznie wykonywują. Zwolnienie to dotyczy również funkcjonarjuszów państwowych i pracowników przedsiębiorstw oraz zakładów państwowych, jakoteż niektórych osób, mających prawo do indywidualnego zwolnienia.

Zostały również zmienione postanowienia co do świadczeń ubezpieczeniowych. I tak całkowitą rentę starczą pobierać będą tylko pracownicy posiadający conajmniej 30 lat ubezpieczenia. Będzie ona również redukowana jeżeli ubezpieczony pracuje.

Odprawa w razie wypadku wynosząca jednoroczne wynagrodzenie będzie zmniejszona i to w ten sposób, że odszkodowanie będzie wynosić pełną płacę jednomiesięczną po 6-ciu miesiącach pracy i zwiększa się o miesięczną płacę po każdych następnych 6-ciu miesiącach pracy, najwyższe jednak wynosić może 10-miesięczną płacę.

Ważne i bardzo korzystne dla pracowników są przepisy rozporządzenia o przekazywaniu składek. Rozszerza ono dotychczasowe w tym zakresie postanowienia na wszystkie instytucje, zapewniające pracownikom umysłowym uprawnienia emerytalne.

Rozporządzenie zawiera jeszcze przepis, który przewiduje bezwzględne zaliczenie do wysługi emerytalnej państwowej całego okresu ubezpieczenia, za który Z. U. P. U. lub inna instytucja przekaże Skarbowi Państwa składki emerytalne.

Rozporządzenie zawiera szereg dalszych postanowień, zmieniających lub uzupełniających przepisy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Należą tu np. ułatwienia w zakresie przyznawania świadczeń z powodu braku pracy w razie sporu, obowiązku ubezpieczenia, ułatwienia w zakresie wnoszenia odwołań od decyzyj zakładów itp.

Zniesienie Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy.

Ukazało się już w Dzienniku Ustaw Nr. 84, poz. 621 omawiane w ostatnim numerze „Życia" odnośne rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, zawierające postanowienia co do zniesienia Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy i przekazania czynności tych Urzędów Funduszowi Bezrobocia, także w zakresie poradnictwa zawodowego.

Handel zagraniczny.

Bilans handlowy za październik.

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i w. m. Gdańska według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w miesiącu październiku rb. wynosi: przywóz 251,987 tonn, wartości 104.352 tys. zł, wywóz 1.298.203 tonn, wartości 91.012 tys. zł, saldo ujemne w miesiącu październiku wynosi 13.340 tys. zł.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, na podstawie danych Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, że silny wzrost importu, jaki nastąpił w październiku, nie wynika ze zmiany sytuacji konjunkturalnej, ale łączy się ściśle z faktem wejścia w życie nowej podniesionej taryfy celnej. Zwiększenie produkcji przemysłowej nie było znaczne (z 55,2 w drugim kwartale do 58,0 w trzecim) i wywołało tylko zupełnie niewielki wzrost zapotrzebowania na towary importowane; zasadniczo zaś cały znaczny wzrost październikowy wyjaśnia się zakupami na zapas towarów, których ochrona celna została podniesiona. W następnych miesiącach czerpanie z nagromadzonych w ten sposób zapasów, zmniejszanie się importu pod wpływem wzmożonej ochrony celnej i wreszcie spadek zapotrzebowania, jaki nastąpi w okresie zimowego zastoju w produkcji, spowoduje znaczne zmniejszenie się przywozu. Ujemne saldo bilansu handlowego w październiku jest zjawiskiem całkowicie przypadkowem. W miesiącach następnych należy oczekiwać dodatniego salda bilansu handlowego, które jest koniecznym skutkiem obecnego stanu produkcji oraz obecnej budowy blansu płatniczego.

Ogłoszenie prawa celnego.

Jak to już donosiliśmy, w Dzienniku Ustaw Nr. 84, poz. 610 ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o Prawie Celnem, które wchodzi w życie po upływie roku po dniu ogłoszenia, a więc dnia 30 października 1934 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą następujące przepisy, a mianowicie: rozporządzenie o taryfie celnej, ustawa w przedmiocie uregulowania stosunków celnych, postanowienia celne prawa lotniczego, ustawa o zwolnieniu od cła sprzętu wojskowego, ustawa o wolnych obszarach celnych i wszystkie przepisy celne dotąd obowiązujące z czasów zaborczych, wszystkie te rozporządzenia i ustawy razem z uzupełnieniami i późniejszemi zmianami. Prawo celne w ogłoszonej formie ma charakter ramowy, wymagać więc będzie wydania szeregu rozporządzeń wykonawczych.

Układ handlowy ze Szwecją.

W dniu 21 października został podpisany protokół między Polską a Szwecją w przedmiocie układu handlowego, którego mocą Polska udzieliła Szwecji szeregu zniżek taryfowych na maszyny i aparaty elektryczne, stal, papier pakowy, celulozę maszyny domowego użytku, wirówki itp., Szwecja zaś udzieliła szeregu fiksacyj celnych na towary polskie jak węgiel, cukier, chmiel, sól, produkty naftowe, cynk, wyroby z azbestu, klej, sole potasowe, mączka kostna i inne. Układ ten został zawarty na okres 6-ciu miesięcy z terminem od 1 listopada rb. do 1 maja 1934 roku z prawem automatycznego przedłużania.

Porozumienie osiągnięte przez układ daje obu stronom podstawy do rozwoju wzajemnych stosunków handlowych i niewątpliwie wpłynie dodatnio na wzmożenie zarówno wywozu polskiego do Szwecji, jak i przywozu szwedzkiego do Polski.

Obecny stosunek taryfowo-celny między Polską a Francją.

Stosunki celne polsko - francuskie przez ostatnie lata, oparte były na następujących podstawach prawnych:

Dla towarów francuskich obowiązywały w Polsce: a) klauzula największego uprzywilejowania, oraz lista zniżek celnych z konwencji handlowej z grudnia 1924 r., b) obowiązywała w Polsce stabilizacja stawek celnych na wino, z protokółu dodatkowego do konwencji z r. 1924, podpisanym w r. 1928, c) kilka klauzul, zawartych w protokóle z 1932 r. dodatkowym do konwencji handlowej z 1929 r., które zostały wprowadzone w życie, chociaż Francja konwencji tej do tej pory nie ratyfikowała.

Dla towarów polskich obowiązywała we Francji: a) pełna taryfa minimalna, wprowadzona na podstawie not z października 1929 r., b) nie miały znaczenia, bo nie weszły w życie francuskie ustępstwa celne, zawarte w protokóle z 1932 roku dodatkowym do konwencji handlowej z 1929 r.

Podczas rokowań nad nową konwencją, ponieważ data 11 października wprowadzenia nowej taryfy celnej polskiej, była bliską, Francja zażądała status quo do czasu ukończenia rokowań. Ponieważ jednak strona polska na to się nie zgodziła, Francja cofnęła notę z października 1929 r.

Dla towarów francuskich obowiązuje więc obecnie klauzula największego uprzywilejowania oraz zniżki celne z konwencji 1924 roku.

Dla towarów polskich obowiązuje we Francji konwencja z r. 1924 z częściową taryfą minimalną oraz protokół dodatkowy z r. 1928.

W sprawie opłat od podań o zezwolenie na przywóz surowców.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych uznał za celowe ujednostajnienie opłat, pobieranych przez Izby od podań o zezwolenia na przywóz surowców. Związek Izb uchwalił zalecić Izbom pobieranie tych opłat w skali następującej:

od podań	do	wartości	do	5.000 zł		5 zł
„	„	„	„	10.000 zł		10 zł
„	„	„	„	20.000 zł		20 zł
„	„	„	„	30.000 zł		30 zł
„	„	„	„	40.000 zł		40 zł
„	„	„	„	50.000 zł		50 zł

Najwyżej dopuszczalna stawka wynosić winna 50 złotych.

Komunikacja i sprawy pocztowe.

W sprawie przekształcenia Państwowej Rady Kolejowej na Państ. Radę Komunikacyjną.

Rozporządzenie to, ogłoszone w Nr. 85 Dziennika Ustaw z dnia 30 października rb. zmienia odpowiednio tak ustawę o Państwowej Radzie Kolejowej z 1921 r., jak i statut Państwowej Rady Kolejowej. Zakres działalności dotychczasowej Państwowej Rady Kolejowej rozszerzony zostaje także na:

1. politykę drogową, przewozy samochodowe i świadczenia na rzecz dróg kołowych,
2. politykę wodno - budowlaną i opłaty żeglugowe,
3. lotnictwo co do przewozu osób i towarów,
4. ogólną politykę komunikacyjną w zakresie kolei oraz dróg kołowych, wodnych śródlądowych i powietrznych.

Skład państwowej Rady Komunikacyjnej obejmie dotychczasowych członków Państwowej Rady Kolejowej, a rozszerzony zostaje o przedstawiciela Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dalej przedstawicieli większych miast w liczbie conajmniej 8-miu, z wyboru Rad Miejskich, o 2-ch delegatów Związku Miast Polskich, o przedstawicieli Związków samorządowych po 1-ym z każdego województwa, z nominacji wydziałów wojewódzkich, o 1-go przedstawiciela Związku Powiatów Rzeczypospolitej oraz o jednego przedstawiciela Związku Gmin Wiejskich, wreszcie o przedstawicieli przedsiębiorstw samochodowych, żeglugowych i lotniczych, wyznaczonych przez Ministra Komunikacji.

Dotychczasowe trzy komitety pozostają, dodaje się trzy nowe komitety, a mianowicie komitet publicznych dróg kołowych, komitet dróg wodnych i komitet do spraw koordynacji przewozów kolejowych, samochodowych, wodnych i lotniczych.

Członkowie Państwowej Rady Komunikacyjnej nie pobierają żadnego wynagrodzenia, a więc zniesione zostało wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komitetu.

Członkowie dotychczasowej Państwowej Rady Kolejowej zatrzymują swe mandaty do końca 3-letniej kadencji Rady.

Jak się dowiadujemy, skompletowanie Rady Komunikacyjnej nastąpić ma częściowo przez nominację, częściowo z wyboru, podług postanowień rozporządzenia, w ciągu listopada, a zwołanie nowej Rady przewidziane jest, jak dotąd, na grudzień r. b.

Faktury jako „papiery handlowe" w obrocie pocztowym.

Ordynacja pocztowa, ogłoszona w Nr. 45 Dziennika Ustaw z r. 1931 uważa między innemi za papiery handlowe, które w obrocie pocztowym korzystają z ulgowej taryfy, faktury, czyli rachunki. Ponieważ traktowanie rachunków jako papierów handlowych, ze względu na opłaty pocztowe ma dla sfer przemysłowo-handlowych niemałe znaczenie, dlatego poniżej podajemy wykładnię Min. Poczt i Telegrafów, ustalającą pojęcie faktur jako popierów handlowych.

„Pod nazwą **faktura** rozumieć należy pismo jako dowód wypełnienia pewnego świadczenia handlowego. W znaczeniu ściślejszem faktura jest rachunkiem, który sprzedawca przesyła kupującemu z równoczesnem doniesieniem, że wymienione w rachunku towary zostały mu wysłane. W jednej przesyłce papierów handlowych nie wolno wysyłać faktur, oryginalnych dla osób trzecich. Natomiast odpisy faktur, odpowiadające przepisom dla papierów handlowych, a dotyczące osób trzecich, mogą być wysyłane za opłatą taryfową ustanowioną dla papierów handlowych. Odpisy muszą być jako takie oznaczone. W fakturach czy też karteczkach objaśniających, dołączanych do faktur, wolno umieścić:

a) odręcznie: opusty lub zniżki, (skonta lub rabat), należność za pośrednictwo, prowizje i sposób zapłaty za pomocą notatek np. płatne gotówką . . . . ., należność będzie pobrana za pomocą zlecenia pocztowego itd.;

b) odręcznie: dzień i ilość dostarczonego towaru odnoszącego się do faktury, stempelkiem zaś lub drukiem notatki handlowe odnoszące się do towaru np. stosownie do zamówienia z dnia . . . . . . ceny obowiązują od . . . ., skrzynie bezzwłocznie zwrócić, albo też wysłaliśmy WPanu towar na zlecenie NN itd.

We fakturach nie wolno umieszczać, notatek o zamówieniach albo dostawach poprzednich lub nastąpić mających, albo innych uwag nie odnoszących się do rachunku, np. dług Pana z końcem 1. 10. br. wynosi . . . ., albo zalega WPan jeszcze długiem . . . ., pozostałe towary później itd."

Nawiasem dodać musimy, że skoro dołącza się do rachunku blankiet czekowy P. K. O., to wówczas przy tej samej opłacie pocztowej, należy oznaczyć przesyłkę jako „przesyłkę mieszaną".

Prawo przemysłowe i prawo akcyjne.

W sprawie kwalifikacyj kierowników technicznych.

W toku prac legislatywnych, prowadzonych na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu nad sprawą nowelizacji prawa przemysłowego, wyłoniły się pewne nowe koncepcje, według których Minister Przemysłu i Handlu byłby upoważniony do ustalania kwalifikacyj osób, sprawujących kierownictwo ruchu, lub kierownictwo działów technicznych w zakładach przemysłowych.

Związek Izb, po rozpatrzeniu tej sprawy, zajął w odniesieniu do projektowanego zamierzenia Ministerstwa stanowisko zdecydowanie negatywne. Koncepcja sprzeciwiałaby się bowiem zasadzie wolności przemysłowej, stanowiącej podstawę całego prawa przemysłowego, wprowadzając ingerencję władz administracyjnych w wewnętrzne sprawy przedsiębiorstw fabrycznych. Art. 16 prawa przemysłowego zawiera wykaz zakładów przemysłowych, których projekty urządzenia zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka, w odróżnieniu od pozostałych zakładów, których projekty zatwierdza władza przemysłowa I instancji. Jest rzeczą zrozumiałą, że wykaz ten obejmuje nietylko zakłady, których działalność może być niebezpieczna lub uciążliwa dla otoczenia, ale także wszelkie większe zakłady, działające przy pomocy siły mechanicznej, ponieważ przy władzy I instancji niema fachowych urzędników z resortu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, którzy posiadaliby niezbędne wiadomości techniczne. Powyższy wzgląd jednak nie może stanowić żadnej podstawy do tego, by wszelkie tego rodzaju zakłady musiały być kierowane pod względem technicznym przez osoby specjalnie ukwalifikowane.

Pozatem z treści projektowanego przepisu nie wynika, o jakie kwalifikacje chodzi — prawdopodobnie ustawodawca miał na myśli odpowiednie przygotowanie fachowe, czyli wprowadzenie w stosunku do pracowników fabrycznych obowiązku wykazywania dowodu uzdolnienia. Gdyby tak istotnie było, równałoby się to postawieniu zakładów fabrycznych w sytuacji podobnej do zakładów rzemieślniczych, a nawet bardziej jeszcze krępującej.

Wprowadzenie ograniczeń co do kwalifikacyj kierowniczego personelu technicznego w zakładach fabrycznych utrudniłoby znacznie sytuację tych zakładów, zmuszając je do angażowania osób, posiadających określony cenzus naukowy, częstokroć może zupełnie zbędny. Podrażałoby to niewątpliwie koszty administracji, tembardziej, że wielokrotnie zmuszałoby do równoczesnego utrzymania także wykwalifikowanych zastępców, by — na wypadek nieobecności lub ustąpienia kierownika technicznego — zakład mógł nadal pozostawać w normalnym ruchu.

Ogłoszenie dekretu o zasadach sporządzania bilansow, zamknięć rachunkowych i, t. d.

Jak to już podawaliśmy w przeglądzie ostatnio wydanych ustaw, w Dzienniku Ustaw Nr. 84, poz. 623 ogłoszone zostało omawiane już przez nas w swoim czasie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem ogłoszenia, t. j. dnia 29 października rb., a przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie do bilansów, zamykanych po dniu 31-go grudnia rb. oraz do zamknięć rachunkowych i sprawozdań, sporządzonych po tym terminie. Rozporządzenie to przewiduje wydanie rozporządzenia wykonawczego przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu ze szczegółowemi przepisami.

Obowiązek doręczania bilansów rocznych i sprawozdań spółek akcyjnych.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu przypomina, że na zasadzie postanowień art. 110 i 127 prawa akcyjnego z 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. nr. 39 z r. 1928, poz. 383), spółki akcyjne obowiązane są do nadsyłania Ministerstwu bilansów rocznych i sprawozdań wraz z protokółami walnych zgromadzeń, które je zatwierdziły oraz materjałów sprawozdawczych, dotyczących zmian wysokości kapitału zakładowego spółki pod rygorem skutków, przewidzianych w art. 168 prawa akcyjnego.

Nowe wydawnictwa.

Spis wszystkich miejscowości województwa Poznańskiego.

Wyszedł z druku bardzo starannie opracowany przez p. L. Boberskiego, Naczelnika Urzędu Pocztowego Poznań I, praktyczny podręcznik p. tyt. „Spis wszystkich miejscowości Województwa Poznańskiego". W książce tej z wielką łatwością odnaleźć można przynależność danej miejscowości do gminy, powiatu, sądu grodzkiego i okręgowego, urzędu stanu cywilnego, parafji kat. i ewang., stacji kolejowej i poczty. Oprócz tego alfabetyczny spis ulic miast Poznania i Bydgoszczy z podaniem odnośnego urzędu pocztowego uzupełnia całość.

Książka ta znajdować się powinna w biurze każdego przedsiębiorstwa.

W celu zapoznania się z książką i ocenienia jej praktycznej wartości jako podręcznika informacyjnego ustalił wydawca wyjątkową cenę dla przedsiębiorstw na zł 6,—.

Przy tej sposobności nadmienić trzeba, że prawidłowo adresowana korespondencja dochodzi wcześniej do rąk adresata a to ułatwia „Spis Wszystkich Miejscowości Województwa Poznańskiego.

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1933

Barwniki nietrujące
Domagalski i Ska, Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Chemikalja
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Dezynfekcyjne środki
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska, dębowe dykty
B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Gazety
Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Orędownik Wielkopolski, ul. św. Marcin 70.

Materace pat. taśmowe
które są najtańsze, najlepsze i najwygodniejsze poleca „Ina" Fabryka Materacy i Łóżek Metalowych, Poznań, ul. Mickiewicza 15, tel. 76-60 i 53-52. Każdy kupujący powinien żądać tylko materac „Ina".

Dezynfekcyjne środki lyzol, kreolina
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Instalacje
W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska
Lewandowski i Ska w Poznaniu, Stary Rynek 55.

Kuchenki gazowe
dostarcza: „Wiepofana" T. A. w Poznaniu, Dąbrowskiego 81

Lakiery i pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Litograficzne druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Mydła
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Maszyny rolnicze
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Mydło szare (miękkie)
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Okna, drzwi, architektura wewnętrzna
Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, Wybickiego 13/14

Odlewy żeliwne
gatunkowe, dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Oleje eteryczne i esencje
Domagalski i Ska w Poznaniu, św. Marcin 34.

Opakow. i kartonaże
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Siatki druciane
„Drutownia — Poznań" fabryka siatek i płotów druc. oraz tkanin metalowych, drutu kolcz. Poznań, ul. św. Marcin 45 a, tel. 24-01.

Ruszta
ze specjalnego stopu żeliwa, tak dla palenisk stałych, jak ruchomych, dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Samochody
Brzeskiauto Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Sztuczny nawóz
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Transport towarów
C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Tokarki typu ciężkiego
model T 325 o wzniesieniu kłów 325/750 mm. i rozstawieniu 1500 i 2500 mm., dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Tokarki precyzyjne
model TN 180 o wzniesieniu kłów 180/300 mm. i przy rozstawieniu 1000, 1500, 2000 i 2500 mm. dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Wagony i Parowozy
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wiertarki słupkowe
stołowe oraz szlifierki słupkowe stołowe dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.